

Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach

Autor: Tadeusz Śmigielski

Data: 11 listopada 2018

Zapowiadany na stronach agrofakt.pl cykl artykułów pn. „[Dziedzictwo kulturowe wsi polskiej](#)” rozpoczynamy od prezentacji Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach. W domu rodzinnym przywódcy chłopskiego, trzykrotnego premiera RP, symbolu zgody narodowej do dnia dzisiejszego celebruje się obyczaje i święta polskiej wsi.

Wnętrze starej zagrody (fot. K. Schubert)

Muzeum Wincentego Witosa

Muzeum znajduje się w rodzinnej wsi Wincentego Witosa w Wierzchosławicach w powiecie tarnowskim. Jest filią Muzeum Okręgowego w Tarnowie. Obiekt składa się z dwóch części – zagród. **Pierwszą zagrodą, będącą domem rodzinnym i gospodarstwem rodziców Witosa, jest tzw. „Stary Dom”**. W nim przyszły premier spędził dzieciństwo i młodość. Drugą częścią stanowi „nowa zagroda”, zwana przez mieszkańców Wierzchosławic „Witosówką”, w której premier mieszkał i prowadził działalność społeczną i polityczną.

Stara zagroda (fot. K. Schubert)

Stara zagroda

Obiekt liczący około dwustu lat jest przykładem budownictwa podtarnowskiej wsi. **Pod jednym dachem znajdowała się część mieszkalna, stajenka i sień, w której trzymano krowę.** Konstrukcja ścian jest węglowa, dach kryty słomą, ściany wylepione gliną od zewnątrz i wewnątrz, bielone. W domu zgromadzono przedmioty i urządzenia gospodarcze używane na wsi za życia Witosa przez wierzchosławickich chłopów.

Muzeum Wincentego Witosa (fot. K. Schubert)

Nowa zagroda

Gospodarstwo Witosa, to zabudowania stanowiące przykład typowej zagrody z tego regionu z charakterystycznym rozplanowaniem budynków na działce siedliskowej. **Składa się ono z budynku mieszkalnego, stajni, dużej i małej stodoły, piwnicy.** Obiekty są drewniane o konstrukcji zrębowej z dwuspadowymi dachami pokrytymi dachówką. Chata jest dwutraktowa z sienią na osi środkowej, po boku której znajdują się po dwie izby. Jest to budynek powszechnie występujący w okolicznych wioskach mający cechy budownictwa ludowego z początku XX wieku.

Dokumenty (fot. K. Schubert)

Ekspozycje muzeum

W [domu](#) Witosa można obejrzeć ekspozycje stałe, których cechą charakterystyczną jest pokazanie autentycznego wnętrza, w którym mieszkał przywódca chłopski i jego rodzina. **Oryginalny wygląd i wyposażenie pokoju Witosa daje nam wyobrażenie w jakich warunkach żył i pracował wójt, prezes Stronnictwa Ludowego i premier Polski.** Zgromadzono tu autentyczne umeblowanie, rzeczy osobiste i pamiątki historyczne. Szczególnie cenny jest Order Orła Białego, Wielka Gwiazda Rumuńska oraz Krzyż Grunwaldu I Klasy.

Wnętrze pokoju (fot. Muzeum Wincentego Witosa)

Dokumenty i pamiątki

W Muzeum Wincentego Witosa można zobaczyć wiele dokumentów z czasów działalności lidera ruchu chłopskiego. Należą do nich między innymi paszport dyplomatyczny, legitymacja poselska, kenkarty z czasów wojny czy rękopis wstępu do pamiętników. **Są tu również dokumenty związane z okresem II Wojny Światowej dotyczące córki Witosa aresztowanej przez Niemców i wywiezionej do obozu koncentracyjnego.** Obejrzymy wiele darów dla byłego wójta Wierzchosławic od chłopów z całej Polski. Należą do nich laurki, makatki, ozdobne talerze oraz zasługująca na szczególną uwagę makieta „Orła Białego” z wizerunkiem orła wykonanego z szypulek piór gęsich.

Stodoła (fot. K. Schubert)

Duża stodoła

We wnętrzu tego obiektu pokazano narzędzia i sprzęty rolnicze, przy pomocy których Wincenty Witos prowadził swoje gospodarstwo o powierzchni 16 morgów (ok. 9 ha). **Ciekawostką jest, że w gospodarstwie używano zarówno narzędzi rolniczych wywodzących się z minionego okresu feudalnego oraz urządzeń zaawansowanych technologicznie.** Przykładem jest tu pług częściowo drewniany, któremu przeciwstawiona jest młocarnia i żarna kieratowe. Jest to dowód na wnikanie do wsi galicyjskiej wytworów postępu technicznego.

Sztandary (fot. Muzeum W. Witosa)

Mała stodoła

W „małej stodole” – spichlerzu zorganizowana została wystawa sztandarów ludowych. Niezwykle interesujące jest to, że eksponowane są tu sztandary ze wszystkich okresów organizacyjnych polskiego ruchu ludowego. **Najstarszym sztandarem ze zbiorów muzeum jest otwierający wystawę sztandar Polskiego Stronnictwa Ludowego „Piast”.** Kolejne sztandary ruchu ludowego pogrupowane są wg okresów 1931 – 1939 oraz 1945 – 1949. Intrygujące są też sztandary PSL na uchodźstwie reprezentowane przez chorągwie z Holandii. Z historią eksponowanych obiektów można zapoznać się z oglądając wystawę fotograficzną towarzyszącą ekspozycji.

Kaplica (fot. Muzeum Wincentego Witosa)

Kaplica Wincentego Witosa

Ostatnim obiektem Muzeum Wincentego Witosa jest miejsce wiecznego spoczynku przywódcy chłopskiego, jego rodziny oraz Stanisława Mierzwę. **Stanisław Mierzwa był wykonawcą testamentu Witosa i kontynuatorem jego idei.** Był postacią, która symbolizowała niezależność i samodzielność powojennego ruchu ludowego. Prześladowany i więziony w okresie stalinowskim w trudnych dla wsi czasach zachował godność obywatelską i chłopską. **Uznawany za spadkobiercę idei wielkich przywódców chłopskich – Witosa, Rataja i Mikołajczyka,** był dla ludowców i polityków polskiej opozycji autorytetem. W kaplicy wybudowanej w 1943 roku w czasie II Wojny Światowej znajduje się zbiór szarf i wieńców pogrzebowych pochodzących z czasów pogrzebu Witosa w 1945 roku.

Nauka kaligrafii (fot. Muzeum W. Witosa)

Działalność Muzeum

-Na terenie muzeum prowadzimy szeroką działalność edukacyjną – informuje Janusz Skicki, kierownik Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach. – **Organizujemy warsztaty dawnego rzemiosła pokazując dzieciom i młodzieży jak dawniej wyglądało młócenie zboża czy wypiek chleba.** Mamy w muzeum salę stylizowaną na klasę w dawnej szkole wiejskiej, w której prowadzimy warsztaty z kaligrafii. Uczestnicy warsztatów zasiadają w ławach z kałamarzem i piszą gęsim piórem. Prowadzimy również warsztaty artystyczne podczas których dzieci wykonują, np. ozdoby ze słomy.

Wolność i niepodległość jest konieczna do rozwoju każdego narodu – Wincenty Witos (fot. Muzeum W. Witosa)

Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach jest tym miejscem, które warto odwiedzić nie tylko ze względu na zgromadzone tam pamiątki po wybitnym polityku i działaczu chłopskim. Każdego roku, w pierwszą niedzielę po Wszystkich Świętych, odbywają się w Wierzchosławicach Zaduszki

Witosowe. – **Zaduszki Witosowe to uroczystość organizowana nieprzerwanie od pogrzebu Witosy**. Uczestniczy w niej kilka tysięcy ludzi, w tym działacze ludowych, polityków, przedstawiciele rządu. Na uroczystości gościmy ponad trzysta pocztów sztandarowych – mówi z dumą kierownik Muzeum Janusz Skicki. Warto również odwiedzić Muzeum 15 sierpnia. W tym dniu organizatorzy zapraszają na rocznicę **Bitwy Warszawskiej 1920**, aby uczcić współtwórcę „Cudu nad Wisłą” – Wincentego Witosy.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena 5 / 5. Liczba głosów 3

Na razie brak głosów. Możesz być pierwszy!

```
{ "@context": "http://schema.org", "@type": "CreativeWorkSeries", "aggregateRating": { "@type": "AggregateRating", "bestRating": "5", "ratingCount": "3", "ratingValue": "5" }, "image": "https://www.agrofakt.pl/wp-content/uploads/2018/07/MWW.png", "name": "Muzeum Wincentego Witosy w Wierzchosławicach", "description": "Muzeum Wincentego Witosy w Wierzchosławicach" }
```